

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
ГО “ВСЕУКРАЇНСЬКА АСАМБЛЕЯ ДОКТОРІВ НАУК
З ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ”
МІЖНАРОДНА КАДРОВА АКАДЕМІЯ
UNIVERSIDAD CENTRAL DEL ECUADOR
UNIVERSIDAD TECNOLÓGICA ISRAEL (REPÚBLICA DE ECUADOR)
“ANANIA SHIRAKATSI” UNIVERSITY OF INTERNATIONAL RELATION (ARMENIA)

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 8

Матеріали

*Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 30-річчю МАУП*

*“Актуальні проблеми модернізації
недержавного сектору освіти в Україні
у контексті світових тенденцій і національної практики”*

м. Київ, МАУП, 11 квітня 2019 р.

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2019

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 3 від 27.03.19)*

Редакційна колегія:

М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
Є. О. Романенко (заступник голови), д-р наук з держ. упр., проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
А. М. Кислий, д-р юрид. наук., проф.;
О. Л. Фещенко, канд. екон. наук, доц.;
Л. В. Янюк (виконавчий редактор)

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 8: Матеріали Міжнар. наук. конф. “Актуальні проблеми модернізації недержавного сектору освіти в Україні у контексті світових тенденцій і національної практики”, 11 квітня 2019 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2019. — 460 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Самойленко О. М. Хмаро-орієнтовані середовища в освіті та їх класифікація	214
Харабуга С. В. Концепція управління трудовим потенціалом соціально-економічної системи	216
Цумарєв М. І. Роль недержавних закладів освіти у політичній соціалізації молоді та формуванні культури локальної демократії громадянського типу.....	220
Богданенко А. І. Визначення поняття альтернативності системи вищих навчальних закладів, заснованих на недержавній формі власності.....	223
Циганенко Г. В., Меліченко Т. Д. Проектний підхід в управлінні діяльністю недержавного закладу вищої освіти.....	226
Башук О. Г., Іванчук Н. О., Трохліб М. В. Основні освітні принципи платонівської філософії та сучасні реалії.....	229
Копик Ю. В., Шнайдер О. В., Ременчук Н. В. Порівняльна характеристика правових та організаційних засад функціонування державних і приватних вищих навчальних закладів.....	232
Свистович Р. С., Карпюк С. В., Лук'янчук А. М. Адміністративно-правовий шлях забезпечення ефективної діяльності приватного вищого навчального закладу	235
Зошій І. В. Модель ефективного формування професійної компетентності майбутніх фахівців галузі права.....	237
Кадебська Е. В., Рябушенко Н. П. Сучасні підходи до забезпечення освіти населення впродовж життя	241
Олешко О. М. Короткострокові фахові навчальні курси як альтернативна освітня практика у вищих навчальних закладах	244
Посвистак О. М. Щодо аспектів інноваційної діяльності бібліотеки закладу вищої освіти.....	246
Кириченко Г. В. Формування позитивного іміджу державних службовців у процесі їх навчання в недержавних ЗВО	249
Рудь А. А., Рябенко Г. М. Досвід недержавної вищої освіти у зарубіжних країнах	252
Шантырь Е. Е., Чекушина Ю. Н. Авторитет личности преподавателя как психологическая основа успешной деятельности заведений высшего образования негосударственного сектора	254
Маньгора В. В. Роль дистанційної освіти на сучасному етапі	258

О. Г. БАШУК

докт. філос. в гал. права, проф. МКА, Житомирський інститут МАУП

Н. О. ІВАНЧУК

ст. викл., Житомирський інститут МАУП

М. В. ТРОХЛІБ

ст. викл., Житомирський інститут МАУП

ОСНОВНІ ОСВІТНІ ПРИНЦИПИ ПЛАТОНІВСЬКОЇ ФІЛОСОФІЇ ТА СУЧАСНІ РЕАЛІЇ

*“Не можна недооцінювати вихованість, адже вона —
найпрекрасніше з того, що мають найкращі люди”
(Платон, “Закони” I 644b) [1, 92]*

Майже дві з половиною тисячі років тому в стародавній Афінах на схилі своїх літ Платон описував принципи державного устрою та соціальних законів для суспільства, яке прагнуче до досконалості, гармонії, турботи про всіх та забезпечення кожному громадянину щастя. Для стародавніх Афін це були надзвичайно радикальні ідеї, які не сприймалися сучасниками. А також упродовж ще двох тисяч років ці ідеї не бралися до уваги. Однак, на сучасному щаблі розвитку політико-правових ідей в галузі освіти з огляду на підвищення рівня освіти та удосконалення освітніх процесів, погляд в минуле може покращити наше розуміння на те, де ми сьогодні і куди рухатися далі.

Коротко погляди стародавнього мислителя можна викласти наступним чином: щоранку, на світанку, всі діти повинні відправлятися до вчителів. Як без пастуха не можуть жити одомашнені тварини, так і діти не можуть обійтися без керівника. Однак дитину набагато складніше взяти в руки ніж будь-яку іншу живу істоту, адже чим менше розум дитини спрямований в потрібне річище, тим більше стає вона балуваною, нестримною та ще й переважає всіх інших істот в нахабності. Тому конче необхідно приборкувати дітей всіма можливими засобами і перш за все тоді, коли з рук годувальниці та матері їх передають до рук керівника, потім вчителя різних наук. (Закони VII 808d-809a) [1, 261]. Для Платона цей принцип наявності завжди поруч вчителя не обмежувався навіть досягненням повноліття — а це було в стародавніх Афінах аж 21 рік, навіть після повноліття найкращим вважалося гуртувати молодь для спілкування і вдосконалення у своїм мистецтвах чи знаннях, а також просто спільного проведення часу. Такої згуртованості, вірної спрямованості молодих колективів та розумному їх керівництву, погодьтеся, не вистачає нам сьогодні.

Система покарання молоді, що має свої норми і звичаю у нашому суспільстві сьогодні не забезпечує головного, для чого вона покликана — а саме, виховувати правильне розуміння своїх вчинків та їх наслідків, а головне — можливість повертати до нормального життя тих, хто зійшов з цього шляху. Для Платона це ж було головним і якщо ж дитина будь в чому чинить неправильно, то кожен стрічний має в міру можливого й необхідного попереджати і карати як саму дитину, так і її пестуна та вчителя, в іншому ж разі саме цю людину має бути покарано. Страж законів, що

опікується дітьми, повинен бути вкрай зірким, щоб піклуватися про виховання дітей, виправляти їх характери і завжди спрямовувати їх до блага згідно із законом (Закони VII 808d-809a) [1, 261]. Такий всеохоплюючий закон передбачав би рішучі зміни не лише в освіті, але й потребував значних виховних заходів для усіх верств населення. Для досягнення результатів в цьому напрямку не вбачається достатнім лише комплекс дій, що обмежується виключно впровадженням освітніх норм для молодого покоління.

В суто навчальному процесі важливість і порядок викладання всього спектру наук і всім дітям за Платоном є безспірним. Це стосується не лише грамотності та основних знань в точних науках, але і музичної освіти, фізкультури, знання про природу, про космічні тіла, а також військову справу і навіть полювання. Тобто весь спектр знань та навичок, що загартовує тіло та дух молодих людей, закладає мистецькі смаки та не забуває про душу людини. Для вивчення всіх наук визначаються терміни та вимоги їх опанування, які не може ніхто на власний розсуд змінювати (Закони VII 809c-810b) [1, 262]. Відтак розширення світогляду кожної дитини, прищеплення їй основних понять, правил й порядку не лише на життєво необхідному рівні, а й в плані розуміння світобудови, певних релігійних понять, орієнтації в суспільному надбанні (досягненнях науки, культури і мистецтв — в сучасному розумінні), тобто знову ж таки передбачається всесторонній розвиток особистості й виховання соціально свідомої, суспільно активної та корисної людини і громадянина.

Важливість науки про числа Платон не міг не зауважити окремо. Він вважав числове розподілення і різноманіття числових відношень корисним для всього, незалежно від їх відірваності від життя чи з належним практичним застосуванням. Найголовніше, що людей від природи в'ялих і несприйнятливих, це заняття за допомогою божественного мистецтва пробуджує і робить всупереч їх природі більш сприйнятливими, поліпшує пам'ять та кмітливість. Єдине, чого не вистачає цій науці, це закону та прекрасного виховного засобу, який би позбавляв душі її носіїв від неблагородної пристрасті до наживи, збагачення та невпинного рахування грошей, а без цього непомітно замість мудрості зростає крутість (Закони V 747ac) [1, 199]. Загалом, небезпека будь-якої науки криється в можливості використання її не лише в добро, а й на шкоду. Таку небезпеку можна лише враховувати у виховних заходах та в об'ємах викладу матеріалу в конкретних випадках, запобігти ж цьому стовідсотково просто неможливо.

З точки зору Платона, в поданні молоді нових знань слід бути обережним з крайнощами й викладом матеріалу через протилежності, це може вносити взаємну плутанину і створювати лише труднощі для засвоєння, а молодим людям необхідно сприймати все якомога точніше. Крім того призначені їм для вивчення науки аж ніяк не є незначними і їх набагато більше, ніж здається (Закони VII 812e) [1, 265]. Відтак кожну науку слід розглядати з точки зору її доцільності, корисності й своєчасності. Так, наприклад, за Платоном, у навчанні гімнастичним мистецтвам найважливіше пам'ятати, що боротьбою слід займатися заради війни, але не можна вивчати військову справу заради боротьби (Закони VII 814d) [1, 268]. Тому багатство і різнобарвність сучасних можливостей та досягнень є позитивним надбанням, але загальнодоступність всього, змішаність нерідко протилежних знань та невпорядкованість подачі інформації молоді вносять на сучасному етапі безліч труднощів та заводять молодих людей в ситуації, з яких вони не спроможні знайти самотужки вихід.

Як приклад можна навести викладання поетичних та прозових творів, а саме в якому об'ємі їх представляти молоді, то, оскільки кожен витвір здатен висловити як багато прекрасного, так і поганого, Платон вважає, що в цьому випадку великі знан-

ня в цій галузі для дітей небезпечні. Твори повинні підбиратися, на думку філософа, із викладом і мовленням, що не позбавлене божественного натхнення, подібне до поезії, що здатне вселяти в душі радісні почуття (Закони VII 810e-812a) [1, 263–264]. Власне з цього принципу і випливає уся подальша критика Платоном поезії і обмеження вседозволеності поетів не лише у вихованні але й загалом у державі.

В сучасних умовах вибір наук для викладання молоді в кілька разів більший за можливе й доцільне їх впровадження, однак, прослідкувавши думку й аргументації древньогрецького мислителя, можна виробити розумні критерії їх відбору в сучасних реаліях, дотримуючись правильності не лише у виборі предмету, а й чіткій регламентації способів, методів та інших критеріїв подання матеріалу. На думку автора статті, наступним кроком у розвитку освіти повинен стати принцип зменшення об'ємів інформування, порціонування потрібного знання та обмеження доступу до негативно забарвлених сфер нашої культури та джерел інформації для молодого покоління, що неодмінно долучить і старші покоління до такого позитивного перелаштування нашого суспільства.

Джерела

1. Платон. Законы / Платон. Собрание сочинений в 4 т., Т. 4 // Общ. ред. А. Ф. Лосева, В. Ф. Асмуса, А. А. Тахо-Годи. — М.: Мысль, 1994. — С. 71–437.